

Co je autonomní sociální centrum?

Na konci listopadu obsadila skupina lidí nevyužívanou budovu bývalé plicní kliniky v Jeseniově ulici v Praze na Žižkově. Začala tím, že budovu vyklidila od bordelu. A že ho nebylo málo. Dalším krokem bylo zahájení činnosti **Autonomního sociálního centra Kliniky**.

Jeho realizace neměla dlouhého trvání. Nikoli však proto, že by nefungovaly **principy sebeorganizace, nezávislosti a rovnosti, na kterých bylo založeno**. Kliniky prozatím skončila násilným zásahem policie. Ta člověka svým způsobem nechá mluvit o tom, jak je špatné, že **ve městě jsou na jedné straně prázdné budovy a na straně druhé lidé bez domova a mnoho takových, kteří se nemohou věnovat tomu, čemu by chtěli, jen proto, že nemohou dostát nárokům systému, kde se za vše musí platit a míra svobody je ve skutečnosti určována velikostí bankovního konta**. Ta samá policie ale velmi rychle zasáhne v případě, když se lidé spojí dohromady a podniknou přímé kroky, aby s tímto problémem něco udělali.

Kliniky fungovala deset dní. Deset dní naplněných kolektivní prací, bohatým kulturním programem, diskusemi a plánováním dalších aktivit. **Policie vyhnala kolektiv, který vrátil život prázdnému domu, nezpřetrhala ale nová spojení a nezničila nadšení pro společnou věc a touhu po životě, který by nebyl určován nelítostnými principy konkurence, sobectví, soukromého vlastnictví a z nich plynoucích nerovností**. A proto nadále pokračují demonstrace a solidární akce na podporu kolektivu Kliniky a za dekri-

minalizaci squatingu (obsazování dlouhodobě nevyužívaných objektů), akce, které již na počátku překročily hranice Žižkova, Prahy a dokonce i ČR. **Existuje asi jen málo měst, kde by se nenašla skupina lidí, která by nesnila o místním autonomním sociálním centru**.

Jaký je účel takových center a na jakých principech fungují? Docela dobrá otázka pro začátek.

V některých evropských zemích nejde o nic nového, autonomní sociální centra zde fungují někdy i desítky let. Většinou navazují na tradici squater-ských hnutí, což znamená jednu podstatnou věc - **lidé si svůj svobodný prostor museli nejprve vydobýt**.

Na podobná centra můžete tedy narazit v Řecku, Itálii, Španělsku, Holandsku či Německu. Jsou zpravidla úzce navázána na místní společenství, kterému jsou otevřená. **Lidé angažovaní v autonomních centrech jsou si rovni, každý může mluvit do jejich chodu a svobodně se na něm podílet**. Tato centra umožňují místním lidem se sdružovat, aniž by to pro ně znamenalo nějaké finanční nároky. Autonomie, tedy nezávislost těchto center, je zpravidla dána tím, že jejich existence nezávisí na dotacích nebo grantech. Konkrétní podoba autonomních sociálních center se však může lišit podle jejich zaměření, dispozic daného prostoru a místních podmínek.

Co tato centra nabízejí? Zpravidla jsou útočištěm nekomerční kultury, mohou se zde konat nízkonákladová divadelní představení, koncerty, literární večery, výstavy, a to zpravidla za

velmi nízké či dobrovolné vstupné, mnohdy i zdarma. Je to dáno zejména tím, že se hledí jen na **pokrytí skutečných nákladů a nikdo se nesnaží vydělat na druhých, jak by velela kapitalistická logika**. Autonomní centra jsou často základnou místních sdružení, ať už jde o rodiče, důchodce, ekology, urbanistické aktivisty, anarchisty a další. Mohou zde působit kolektivy Food not Bombs, které se věnují rozdáváním jídla potřebným, spotřební družstva, freeshopy (odkud si můžete bezplatně cokoli brát a stejně tak tam dávat). Často zde funguje komunitní stravování, pořádají se sousedská setkání nebo přednášky a diskuse na různá témata. Existují autonomní centra s dílnami, tělocvičnami a sály, kde můžete sportovat či chodit na kurzy tance.

Autonomní centra jsou velmi často místem setkávání různých generací, kultur a subkultur. Jsou tvůrčími místy otevřenými pro různé druhy seberealizace a inspirujícími navenek. Jsou **školou sebeorganizace, respektu a budování silné komunity zdola**.

Podobný je i projekt Kliniky, který by měl zahrnovat kavárnu, lidovou jídelnu, knihovnu, komunitní zahradu, cyklo dílnu, freeshop, prostor pro rodiče a děti, zázemí pro iniciativy a spolky, Lidovou žižkovskou univerzitu, různé kurzy, tělocvičnu, galerii, sál pro kulturní akce a částečně i sociální bydlení.

Potřebujeme hledat nové formy organizování se, kterým by nedominovaly soukromé zájmy a zisk. Autonomní sociální centra takovými jsou. Podporujme je a bojujme za ně.